

Foto: Marius Caraman

Contact: ciprianvoicila@gmail.com

Grafica copertă – Aida Șuster Boțan

Preluarea textelor (fie în formă tipărită – în ziare, reviste, foi parohiale – sau în formă electronică, pe blog-uri sau site-uri) este liberă, cu menționarea exactă a sursei citate. Pentru varianta în formă electronică se va prelua textul postat pe ciprianvoicila.ro.

ISBN 978-606-9678-40-4

© Pentru prezenta ediție, Editura Areopag

www.areopag.ro

Ciprian Voicilă

Sfinții ne cheamă

15 file din Sinaxarul inimii mele

Editura Areopag
București, 2023

unei moșteniri sau de cine știe ce alte probleme lumești, pun în paranteză trăirea creștină și se poartă aproape ca niște păgâni (dacă nu chiar mai rău decât păgânii).

Este nevoie ca evlavia pe care o avem față de sfinți să se oglindească în toate aspectele vieții noastre. Sfântul Paisie Aghioritul spunea: „Cinstirea sfântului, urmarea sfântului”⁵³. Altfel, degeaba îi cinstim pe sfinți, dacă trăim molipsiți de duhul lumii acesteia și nu ducem lupta cea bună pentru mântuire.

Sfântul Iosif Isihastul scria despre citirea scrierilor despre viețile sfinților următoarele: „Vreau să încălzesc sufletul vostru cu căldură și să vă îndemn la râvnă și la dorința pentru preadulcele nostru Iisus, așa cum fac conducătorii de oști, care povestesc isprăvile vitejilor, povestesc avantajele poziției din care urmează să lanseze atacul și, în felul acesta, îi determină să lupte cu bărbăție și să ducă biruința până la capăt. Dar și scopul vieților sfinților și al cuvintelor, care au fost scrise și ne-au fost lăsate, acesta este. Și sufletului pe care l-a creat Dumnezeu, dacă nu aude adesea astfel de cuvinte înalte și vrednice de contemplare, îi vin somnolența și nepăsarea și numai prin astfel de lucruri, cu povestiri minunate, restaurează edificiul și alungă întristarea.”⁵⁴

Fie ca și această carte să ne alunge nepăsarea și să ne întărească râvna duhovnicească, iar sfinții pomeniți aici să ne călăuzească pe calea mântuirii...

Editorul

⁵³ Din volumul lui Athanasios Rakovalis *O călătorie cu Sfântul Paisie printre musulmani*, Editura Paisios, 2019, p. 23 (n. ed.).

⁵⁴ Din volumul Cuviosului Iosif Isihastul *Simțirea iubirii dumnezeiești – Scrisori și poezii*, Editura Bizantină, București, 2020, p. 201 (n. ed.).

Cuprins

Cum ne cheamă sfinții? 5

PARTEA ÎNTÂI

Sfinți, cuvioși, mărturisitori din România	12
Părintele Paisie Olaru – „Dumnezeu să vă dăruiască un colțișor de rai!”	12
Cuviosul Dionisie de la Colciu, chip al dragostei dumnezeiești	28
Părintele Gherasim Iscu sau vocația mărturisirii.....	41
Un părinte pătimitor și harismatic: monahul Marcu Dumitrescu de la Sihăstria.....	45
Părintele Ștefan Marcu – o viață afierosită Domnului și neamului românesc	50
Gheorghe Jimboiu: omul rugăciunii neîncetate	55
Modelul deplin: profesorul George Manu.....	60

PARTEA A DOUA

Purtători de duh din Serbia	66
Sfântul Nicolae Velimirovici, predicatorul de foc.....	66
Monahul Kalist, ucenicul Sfântului Nicolae Velimirovici: De la eroism la sfințenie	80

Patriarhul Pavle al Serbiei: „Al nostru este a ne strădui să fim cu adevărat Oameni, pregătiți să rămânem oile lui Hristos și printre lupi” 97

PARTEA A TREIA

Sfinți și cuvioși din Rusia.....116
 Sfântul Ambrozie de la Optina și dragostea jertfelnică pentru semeni.....116
 Starețul Nicolae Gurianov, mărturisitorul de pe insula Zalitului 137
 Cuviosul Nikon Vorobiov: „Singura rugăciune ce ni se cade este: «Dumnezeule, milostiv fii mie, păcătosului!»”..... 149

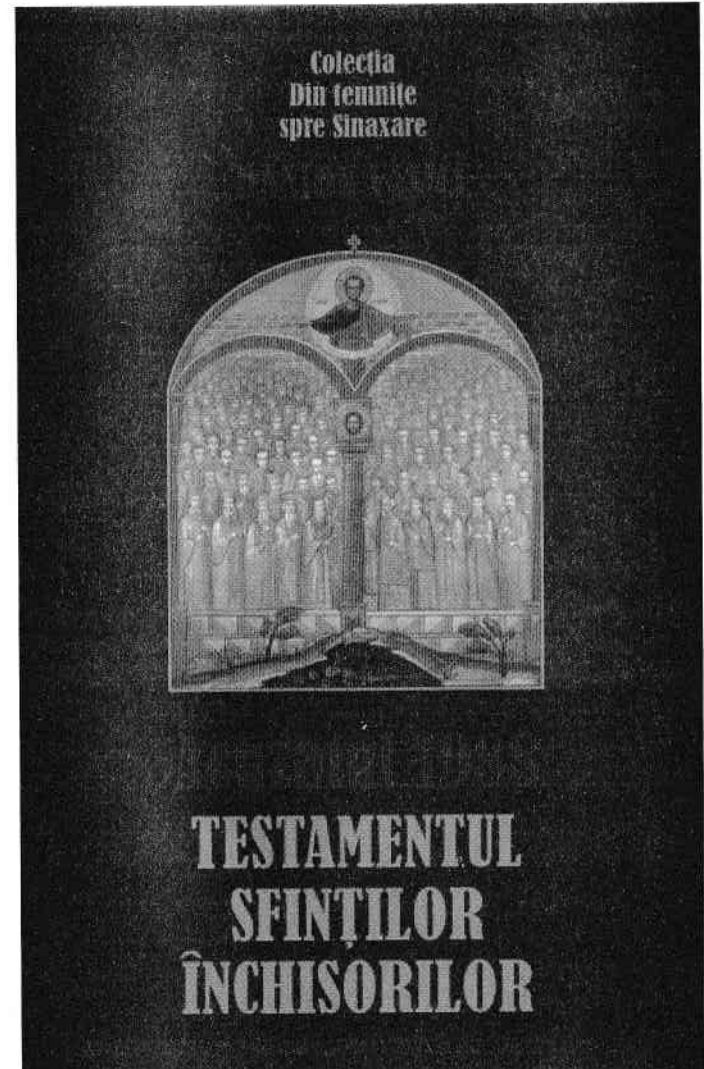
PARTEA A PATRA

Sfinți și cuvioși din Ucraina 161
 Sfântul Amfilohie, taumaturgul din Lavra Poceaev 161
 Viața și minunile Sfântului Iov din vechiul Maramureș (Zakarpattia) 175
 Predanie de taină.....197

RECOMANDARE EDITURA AREOPAG:

Danion Vasile - ACUZATUL 1988.

TESTAMENTUL SFINȚILOR ÎNCHISORILOR

Ciprian Voicilă (n. 1978, Buzău), sociolog la Muzeul Țăranului Român. A publicat diverse articole și eseuri în revistele *Dilema Veche*, *Cultura*, *Suplimentul de cultură*, *Observator Cultural*, *Visul copiilor*, *Draga Mea*, *Adevărul literar*, *Cuvântul*, *Martor* – revista de antropologie editată de Muzeul Țăranului Român, *Viața românească*, *Sinapsa*, *Orthograffiti*, *Axa*, *Liternet*, *Metropam*.

Este autor al volumelor *Despre părintele Macarie* (culegere de mărturii, Editura Areopag, 2013), *Maturii străzii. 15 biografii fără domiciliu* (Editura Martor, 2016), *Sfântul Paisie de la Neamț. Viața, minunile, sfaturile duhovnicești* (Editura Meteor Press, 2016), *Ziua în care Dumnezeu a biruit moartea* (Editura Predania, 2023), *Chipuri ale sfințeniei. 12 biografii și învățături ale părinților contemporani din Grecia* (Editura Predania, 2023) și *Sfinții de lângă noi. Întâmplări. Portrete. Reflecții* (Editura Areopag, 2023). Coautor la volumele *Experimentul Zaica* (Editura Meridiane, 2000, în colaborare cu Irina Nicolau și Daniela Alexandrescu); *Arca lui Noe – de la neolitic la Coca-Cola* (Editura Ars Docendi, 2002, în colaborare cu Irina Nicolau, Carmen Huluță, Cosmin Manolache, Daniela Alexandrescu); *Povestiri mici și mijlocii* (Editura Curtea Veche, 2004, împreună cu Călin Torsan, Cosmin Manolache, Sorin Stoica; volum apărut în 2013, în limba germană, sub titlul *Kleine und mittlere Geschichten*); *Cartea cu euri* (Editura Curtea Veche, 2005); *Cartea cu bunici* (Editura Humanitas, 2007, volum coordonat de Marius Chivu); *Anii '90 și bucureștenii* (Editura Paideia, 2008); *Îngeri, zmei și joimărițe* (Editura Humanitas, 2008, în colaborare cu Ana Pascu, Carmen Mihalache, Cosmin Manolache), *Ferestre din București și poveștile lor* (Editura Peter Pan Art, 2015), *De la stradă la ansambluri rezidențiale. Opt ipostaze ale locuirii în Bucureștiul contemporan* (Editura Pro Universitaria, 2016), *Corectitudinea politică. O ideologie neo-marxistă/ Marxismul cultural - noua utopie* (Editura Reîntregirea, 2017, coord. Andrei Dirlău și Irina Bazon).

Volum autobiografic: *Diavolul din pahar. Amintiri din iadul beției* (Editura Areopag, 2012). Este coordonator al cursului de creativitate și dezvoltare personală la Radio ItsyBitsy.

Cum ne cheamă sfinții?

Trăim o vreme în care majoritatea creștinilor se lasă învăluți de un duh căldicel, trăind o credință din care crucea lipsește aproape cu desăvârșire.

Părintele Gheorghe Calciu-Dumitreasa, noul mărturisitor, spunea cu durere: „Atunci când a fost în comunism persecuția aceea religioasă, s-au cernut foarte ușor cei care erau români temeinici de cei care erau numai piatră. Unii au cedat, alții au colaborat, alții au făcut lucruri foarte rele, alții au suferit sau, dacă n-au fost arestați, au rezistat tăcuți în subterane, rugându-L pe Dumnezeu să îi ajute în viața aceasta de prigoniri. M-am întrebat: «Oare în România câți oameni n-au făcut compromisul religios?»».

Am fost mișcat când am văzut cum în biserică oamenii ridicau brațele în sus, strigând cu glas mare: «Doamne, miluiește-mă!», când citeam rugăciunile de iertare și la fiecare le strigam numele cu tărie, ca să audă Dumnezeu rugăciunea lor și să trimită mila Lui. M-am tulburat mult văzând această credință, pe care n-o găsești în Occident. Aceste manifestări spontane ale sufletului care strigă către Dumnezeu aici nu se fac. Însă m-am tulburat mai mult după aceea, când am văzut că mulți dintre oamenii aceștia au o dublă personalitate: la biserică sunt credincioși, aprind lumânări, vin, poate stau toată slujba, poate nu stau toată slujba, dar, când ies afară, devin ca niște fiare. Se ceartă frate cu frate pentru o bucată de pământ, se înșală cum pot, în toate chipurile.

Este un fel de dedublare a personalității. Această dedublare era în comunism altfel decât acum. Atunci fiecare asculta Europa liberă, mergea la biserică, dar în public striga: «Eu nu cred» și lăuda pe Ceaușescu

sau pe Gheorghiu-Dej. Această minciună s-a perpetuat multă vreme. Acum o nouă formă se perpetuează în țara noastră, mai periculoasă decât aceea, pentru că acum nu ne mai amenință religios niciun pericol. Acum, sub presiunea vremurilor, sau sub influența teoriilor, sau pur și simplu pentru că așa e convenabil, unii se leapădă și nu aduc nicio roadă. Gândiți-vă care dintre noi suntem în această categorie, sau am fost, eventual...”¹ Ne place sau nu, vrem sau nu, majoritatea dintre noi suntem fiii sau nepoții celor care în perioada comunistă au trăit compromisul în diferite forme ale sale. De la clericii care ridicau osanale puterii comuniste, mergând pe linia *serghianismului* autohton (cât de puțini sau de mulți au fost, numai Dumnezeu știe), până la creștinii care se fereau să meargă la biserică duminicile și de sărbători, putem întâlni diferite ipostaze ale compromisului.

Ceea ce este dureros este că soluția compromisului a ajuns să fie prezentată ca un fel de virtute, ba chiar un cleric a ajuns să spună cu emfază: „Noi am avut curajul de a nu fi atunci martiri...”

Noi am primit de la unii dintre înaintașii noștri predania sfințeniei, dar în același timp am primit de la alții *predania* compromisului. Acesta este tristul și durerosul adevăr. Și, mai mult încă, am fost reeducați să acceptăm justificarea compromisului, ca și cum fără el viața noastră ar fi fost distrusă.

Trebuie să înțelegem exact unde ne aflăm și să ne alegem pe cine vrem să urmăm. Trebuie să avem curajul de a privi realitatea fără ochelarii fățarniciei și ai îndreptățirii pe care ni-i punem de obicei (uneori

¹ Fragment din predica despre Pilda Semănătorului rostită la Biserica Sfânta Cruce (din Alexandria, Virginia) pe 16 octombrie 2005 (n. ed.).

chiar și în timpul spovedaniei - ceea ce face ca până și spovedania, care ar trebui să fie tămăduitoare pentru sufletele noastre, devine o practică de rutină, în care ani și ani de zile repetăm aceleași păcate ca o bandă de magnetofon stricată, fără să trăim cu adevărat o înviere lăuntrică.)

Dacă am fi sinceri, am recunoaște că mulți dintre noi nu mergem pe calea cea îngustă a lepădării de sine la care ne cheamă Hristos. Am recunoaște că nu purtăm crucea aducătoare de mântuire.

Dacă am fi sinceri... Dar, de ce să nu fim? De ce să nu înțelegem că Dumnezeu ne cheamă la împlinirea veșnică, la fericirea veșnică, la iubirea veșnică?

Poate că nu auzim decât rareori chemarea Lui. Dar Hristos ne cheamă la El prin multe și diferite feluri. Ne cheamă prin glasul Sfintei Evanghelii, ne cheamă prin glasul Sfintei Biserici, ne cheamă prin glasul preoților, ne cheamă prin glasul conștiinței. Și de multe ori ne cheamă prin glasul sfinților... Asterios Gerostergios scria: „Mulți citesc *Viețile Sfinților* ca pe niște povești, ca pe niște lecturi uneori palpitate, alteori relaxante. Dar *Viețile Sfinților* sunt cu totul altceva: sunt hrana de care avem nevoie pentru a ne orienta în războiul duhovnicesc. Nu există creștini care să nu aibă nevoie de modele. Numai creștinii care se lasă biruiți de duhul acestei lumi nu vor să prindă putere citind *Viețile Sfinților*”².

În cartea de față sunt adunate vieți de sfinți (cuvioși, mucenici și mărturisitori), canonizați și necanonizați încă, pe care Ciprian Voicilă vrea să le pună ca niște repere în fața conștiințelor noastre.

² În prefața volumului Sfântului Justin Popovici *Credința ortodoxă și viața în Hristos*, apărut la Editura Bunavestire din Galați, în anul 2002 - traducere prof. Paul Bălan (n. ed.).

Chiar dacă până acum ați citit deja despre Sfântul Ambrozie de la Optina, despre Cuviosul Paisie Olaru, despre Cuviosul Dionisie de la Colciu, despre părintele Ștefan Marcu sau despre Gheorghe Jimboiu, textele de față vă vor întări evlavia și credința.

După cum veți putea constata, mulți dintre cei prezentați în acest volum sunt eroi ai credinței care au pățimit în temnițele comuniste, în România și nu numai. Vorbind despre „legiunile noilor mucenici”, Sfântul Nicolae Velimirovici spunea: „Mucenicii pentru numele Lui și pentru Evanghelie se grăbeau către moarte ca și către un praznic. Eu nu vorbesc despre câteva sute sau câteva mii, ale căror nume sunt scrise în calendar, ci despre nenumărate milioane de creștini din întreaga lume, de-a lungul a două mii de ani, ale căror nume sunt cunoscute și scrise în Ceruri; despre oastea lui Hristos, împotriva căreia este cu neputință a lupta și în fața căreia toate oștile cele potrivnice sunt precum «trestia în fața vântului» (Psalmi 82, 12); despre popoarele cele mântuite în Ceruri, al căror număr se apropie deja de numărul nisipului din mare și al stelelor de pe cer, precum a fost făgăduit lui Avraam. (...) Vechea credință ortodoxă în Învierea lui Hristos cel răstignit și în cei răstigniți îndeobște pentru dreptate a fost deseori întărită și înnoită de legiunile noilor și noilor mucenici pentru Hristos”³.

Părintele Serafim Rose scria: „În vremurile care vin numai cei profund înrădăcinați în Ortodoxie și legați de Sfinții Părinți vor putea să stea împotriva ispitelor viitoare. (...) Vorbind deschis, timpul care urmează pare atât de întunecat, încât cineva se minunează doar de faptul că avem încă libertatea de a vorbi

(oare pentru cât timp încă?). Evident, tot ce se poate spune trebuie să fie spus în curând. Cel mai strălucitor punct din întreaga imagine sunt Noii Mucenici și Biserica din Catacombe – la urma urmei, nu trebuie să-ți vinzi sufletul!”⁴

De ce pentru părintele Serafim Rose reperul esențial pentru rezistență era cel oferit de mucenicii din Biserica de Catacombe? Pe de o parte, pentru că ei au trăit în vremuri apropiate de ale noastre. Pe de altă parte, pentru că s-au lovit de aceeași problemă de care se vor lovi creștinii vremurilor din urmă – de tendința diavolului de a lovi în creștini folosindu-se chiar de unii dintre păstorii lor. Pentru noi, creștinii din România, reperul de bază pentru rezistență este oferit de către noii mucenici și mărturisitori români – preoți, călugări sau mireni. Toți cei care vor să reziste în prigoana nesângeroasă de astăzi și care vor să se pregătească pentru prigoana de mâine și mai ales pentru cea de poimâine trebuie să cunoască viețile și învățăturile noilor mucenici de la Aiud, Pitești, Gherla, Poarta Albă și din toate celelalte locuri de pătimire. În ultimii ani s-au tipărit multe articole și cărți despre aceștia. Prin ce iese în evidență ce scrie Ciprian Voicilă? Răspunsul la această întrebare poate fi găsit într-un scurt text scris de el, intitulat *Ofrandă sfinților, mucenicilor, mărturisitorilor din temnițele comuniste*, din care reproduc aici doar prima parte: „Am citit dinaintea voastră atâtea condace, atâtea icoase încât rănilor voastre s-au înscris, cu litere sângerii, în trupul meu. Am uitat de rănilor mele, de foa-

⁴ Din scrisoarea adresată părintelui Nichita în Duminica Tuturor Sfinților, 1972 (din volumul de scrisori inedite aflat în curs de traducere la Editura Areopag) (n. ed.).

³ Sfântul Nicolae Velimirovici, *Cugetări și predici la Învierea Domnului*, Editura Predania, București, 2020, pp. 96-98 (n. ed.).

mea mea strecurată ca un șobolan hulpav în măruntaie. De setea mea, care-mi ardea nemilos buzele. Am lăsat în urmă singurătatea mea, singurătatea nebunului prins în chingile cămășii albe, de forță, cu viața albită de doruri, bucurii, năzuințe, prinsă în ghearele nemiloase ale destinului. Ce însemna singurătatea mea de bufniță ascunsă sub dărâmături, în fața singurătății voastre de criptă rece, zidită parcă-n veșnicie? Am călătorit cu voi în duh. Am dormit pe priciul de gheață. Am mâncat zeama aia râncedă, cu voi, din gamelă. M-am îngropat cu voi sub pământ, în Casimca jilavei Jilava. Dorurile voastre, pentru mama părăsită, pentru iubita rămasă ca o mireasă vădană în noaptea nunții, pentru iubita abandonată pe malul celălalt al timpului, pentru copiii în urechile cărora nu erați altceva decât personaje în file de poveste, toate dorurile astea mi-au străpuns nemilos inima. V-am plâns, nopți în șir, când vă-ntorceați, cu trupurile zdrobite în celulă. Viețile voastre le-am însemnat ca un scrib, uneori entuziast, alteori doar conștiincios, pe coala mototolită a sufletului meu. Vă port, deci, în mine, ca pe o icoană vie.”⁵

Cuvintele acestea au fost scrise cu multe lacrimi. Nu sunt figuri de stil. Autorul lor îi iubește pe sfinții închisorilor și încearcă să se hrănească din predania lor.⁶ Citind imnul de mai sus, mărturisesc că am avut

⁵ Din volumul *Sfinții de lângă noi. Întâmplări. Portrete. Reflecții*, Ediția a treia, Editura Areopag, București, 2023, p. 200. (Am inclus acest imn în câteva volume despre sfinții închisorilor pe care le-am editat și așa vrea să o fac și cu alte ocazii...) (n. ed.).

⁶ Prin aceste cuvinte nu încerc să îl laud și nici nu am de ce să fac așa ceva (ba chiar mi s-ar părea periculos și toxic un astfel de demers, cu atât mai mult cu cât Ciprian Voicilă mi-a fost, îmi este și sper să îmi rămână prieten). Măine, ca oricare dintre noi, el poate să cadă în lupta duhovnicească și să se îndepărteze de

o stare de bucurie pascală asemănătoare celei pe care am avut-o atunci când, fiind chemat să vorbesc unor deținuți la închisoarea de la Aiud, am văzut că pe locul vechii bolnițe din închisoare (în care au pățimit și chiar au murit unii dintre sfinții închisorilor) s-a ridicat o biserică. Adică pentru mine sfinții închisorilor au biruit prin construirea acelei biserici, dar și prin imnul scris de Ciprian Voicilă ca un acatist neconvențional.

Radu Gyr, în poezia *Ne vom întoarce într-o zi*, a scris niște rânduri de foc care parcă se leagă de imnul scris de Ciprian Voicilă în *rana* din pieptul său:

„Ne vom întoarce într-o zi
Și cei de azi, cu pașii grei,
Nu ne-or vedea, nu ne-or simți
Cum vom pătrunde-ncet în ei.
Ne vom întoarce ca un fum,
Ușor, ținându-ne de mâini,
Toți cei de ieri în cei de-acum,
Cum trec fântânile-n fântâni.
Noi, cei pierduți, re-ntorși din zări,
Cu vechiul nostru duh fecund,
Ne-napoiem și-n disperări,
Și-n răni ce-n piepturi se ascund...”

Eu cred că în unele din textele scrise în această carte se întorc, la propriu, unii dintre sfinții mucenici și mărturisitori. Poate greșesc, dar așa cred și simt. (Și de aceea tipăresc cu bucurie acest volum.) Rămâne să descoperiți singuri dacă este sau nu așa...

Danion Vasile, editor

acești sfinți – Doamne, ferește. Dar, indiferent de ce va fi mâine, mărturia lui de astăzi este ziditoare. Și o prețuiesc ca atare...

PARTEA ÎNTÂI

Sfinți, cuvioși, mărturisitori din România

Părintele Paisie Olaru – „Dumnezeu să vă dăruiască un colțișor de rai!”

Personalitatea harismatică a Cuviosului Paisie Olaru a înrâurit mii de suflete care l-au cunoscut în timpul îndelungatei sale vieți și a iradiat semnificativ în spațiul public, printr-o galerie de personalități: pictorul Horia Bernea, poetul Ioan Alexandru, părintele Constantin Coman, teologul Costion Nicolescu, eseistul Horia-Roman Patapievici, profesorul Sorin Apan.

Într-un text evocator, părintele Constantin Coman își exprima regretul că Horia Bernea, „care l-a prețuit mult pe părintele Paisie”, nu mai este printre noi pentru a ne putea destăinui ce a însemnat pentru el întâlnirea cu bătrânul îndumnezeit. Părintele preciza, însă, în acel articol: „A rămas de la Horia Bernea chilia părintelui Paisie, refăcută în inima Muzeului Țăranului Român, ca semn al locului central pe care-l ocupă în spiritualitatea noastră creștină duhovnicul călugăr”. E adevărat: chilia reprodușă de domnul Bernea este despărțită printr-un perete de sălița „Timp”, plămădită de Irina Nicolau. Eu, ca angajat al Muzeului Țăranului Român, știu că fotografia care trona în această sală – cu rama învelită în catifea – a fost făcută chiar de pictorul Bernea. Când o privești – la fel ca în cazul unor fotografii cu Sfântul Siluan –

remarci un lucru: privirea concentrată a monahului exprimă vigilența, starea sa de trezvie. Monahul, de fapt, nu privește spre obiectivul fotografic, ci se cufundă adânc, în sine, atent la mișcările propriului suflet. Poate că Horia Bernea a văzut în personalitatea Cuviosului Paisie de la Sihla un ipostas al civilizației românești tradiționale, îndelung ignorat de specialiștii etnologi și etnografi: țăranul român care a ales să-și închine întreaga-i viață slujirii lui Hristos. În anul 2025 Cuviosul Paisie va fi canonizat de Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române.

„Draga mea, mămuca mea!”

Cel ce avea să devină cunoscutul părinte Paisie s-a născut pe data de 20 iunie 1897, în satul Stroești (comuna Lunca), din județul Botoșani. Slujba Sfântului Botez a fost săvârșită de părintele Gheorghe Bercea, care, la dorința părinților săi - tatăl Ioan, pădurar de meserie; mama, Ecaterina -, i-a dat numele de Petru. Acest amănunt biografic dovedește credința temeinică de care erau însuflețiți părinții săi. Ajuns la senectute, părintele Paisie va zugrăvi în tonuri calde, duioase, chipul nemuritor al mamei: „Parcă o văd cu ochii minții cum în brațe mă ținea și mă învăța ale credinței. Draga mea, mămuca mea! Că niciun nume nu-i mai scump pe acest pământ decât numele de mamă! Ea pe mine m-a născut și m-a crescut până să-mi dau seamă. Ar trebui să o iubesc mai mult și să o pomenesc mereu și pentru sufletul ei scump să mă rog lui Dumnezeu”.

*Petru era mezinul familiei: avea trei frați mai mari și o soră. Părinții săi îi oferă primele noțiuni de credință creștină, având în tatăl și în mama sa exemple vii de trăire autentică, creștină. Peste mulți ani, părintele Paisie își va aminti: „Tata știa *Paraclisul Maicii**

Domnului pe de rost, precum și alte rugăciuni și se ruga cu glas tare, să auzim și noi. Zicea ca preotul: «Domnului să ne rugăm!» și se bătea cu pumnul în piept. Mama era prietenoasă cu toată lumea și ne spunea de multe ori: «Măi băieți, să fiți cumiți, ca să nu dăm cinstea pe rușine!».”

Petru a urmat doar trei ani de școală primară. Așa se făcea pe atunci. I-a terminat ca premiant, iar la sfârșitul anului școlar colegii i-au cântat: „Ai ascultat, ai învățat, coroană ai luat!” Premianții primeau cărțuții cu Viețile Sfinților. (Ce vremuri binecuvântate în care statul încă nu se înstrăinase cu totul de biserică, iar copiilor li se preda în familie, la școală, în biserică aceeași viziune despre lume și viață!) Citindu-le, inima micului Petru a fost învăluită de dorul arzător și de râvna pentru Dumnezeu: s-a „îndrăgostit” de viața de mănăstire și și-a pus în gând să calce pe urmele cuvioșilor din vechime. Dintre cărțile care cuprindeau între copertele lor viețile sfinților, cel mai mult i-a plăcut cea în care era zugrăvită viața Sfântului Sava cel Sfințit. Deși era profund credincioasă, mama sa grijuie i-a înfățișat greutățile vieții călugărești, pe care ar fi trebuit să le înfrunte, stăvilindu-i pentru moment propensiunea spre calea monahală: „Dragul mămuicăi, să nu te duci la călugărie, că acolo este canon mare de rugăciune, post și metanii; că am văzut cum a fost făcut un călugăr, și era tare slab și se ruga așa: «Doamne, dacă mai am zile de trăit și îmi sunt spre mântuire, lasă-mă să mai trăiesc; iar dacă nu, ia-mă la Tine!».”

„Părinte Paisie, sfinția ta îmi ești și tată și mamă!”

La sfatul mamei sale, Petru pleacă în armată. În timpul primului război mondial ajunge pe frontul din Ungaria. În momentele de cumpănă înalță rugăciuni

spre cer și îi cere Domnului să îl scape de la moarte, pentru a putea să își împlinească gândul de a se face monah. Pentru participarea sa la război, primește din partea statului cinci hectare de pământ. Le împarte fraților și surorii sale și, în anul 1921, pleacă să se călugărească într-un schit pe care îl cunoștea încă din copilărie – Schitul Cozancea, păstorit pe vremea aceea de ieromonahul Vladimir Bodescu.

În luna iunie a anului 1922, când Petru împlinise deja 25 de ani, acesta îl tunde în monahism: Petru devine Paisie. Primește mai multe ascultări: să lucreze în ograda mănăstirii, să pregătească bucatele la bucătărie, să se îngrijească - în calitate de paracliser - de obiectele din biserică. În amurgul vieții sale, rememora cu duioșie chipul îndrumătorului său duhovnicesc de la Cozancea, dar și ispitele pe care a trebuit să le îndure în anii de început ai vieții monahale: „Smerit era bunul meu părinte [Calinic Șușu], parcă îl văd cum slujea Sfânta Liturghie, cu evlavie și umilință. (...) Venea el și mă scula, dar venea cu un ceas și mai mult mai devreme. (...) Câteodată zicea: «Hai să o luăm mai devreme, că secerișul este mult și lucrători puțini». Eu, fiind somnoros, mă mai supăram și mai zăboveam, și când mergeam la biserică îl găseam stând pe pragul bisericii, iar altă dată umblând primprejurul bisericii, dar nu se supăra deloc”.⁷

Petrecând în anul 1925 mai multe zile în Schitul Sihla, inima începe să îi tânjească și mai mult după viața pustnicească. Obişnuia să se retragă adesea, pentru rugăciune, într-o poieniță situată în apropierea Mănăstirii Cozancea. Aici a trăit o întâmplare minunată: la vremea rugăciunii, părintele Paisie a auzit îngerii

⁷ *Părintele Paisie de la Sihla*, Editura Bizantină, 1999, volum coordonat de Costion Nicolescu, pp. 39-40.